
FSMA_2021_14 dd. 8/06/2021

De uitbetaling van het aanvullend pensioen – overzicht onderzoeksbevindingen

---

Toepassingsveld:

De pensioeninstellingen die onderworpen zijn aan de Wet van 28 april van 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid, aan de Programmawet (I) van 24 december 2002 voor wat betreft de aanvullende pensioenen voor zelfstandigen en/of aan de Wet van 15 mei 2014 houdende diverse bepalingen voor wat betreft de aanvullende pensioenen voor zelfstandige bedrijfsleiders.

Samenvatting/Doelstelling:

De FSMA heeft een onderzoek verricht naar de mate waarin de pensioeninstellingen de uitbetaling van het aanvullend pensioen naar aanleiding van een wettelijke pensionering op een adequate wijze afhandelen. De FSMA wenste in de eerste plaats te verifiëren of de aangeslotenen niet al te lang moeten wachten op het bedrag van het aanvullend pensioen.

Deze mededeling biedt, na een korte beschrijving van de wettelijke regels en de methodiek, een overzicht van de belangrijkste onderzoeksresultaten.

Structuur:

1. Context, onderzoeksdoelstellingen en methodologie
    - 1.1. Wettelijke context: nieuwe regels uitbetaling aanvullend pensioen sinds 2016
    - 1.2. Onderzoeksdoelstelling: het procedurele verloop van de uitbetalingsprocedure
    - 1.3. Methodologie: steekproef 'pensioneringen 2019'
  2. Overzicht van de onderzoeksbevindingen
    - 2.1. De melding van de opname van het wettelijk pensioen door Sigedis
    - 2.2. Informatie over de uitbetaling van het aanvullend pensioen door de pensioeninstelling
    - 2.3. De reactie van de aangeslotene
    - 2.4. De uitbetaling van het aanvullend pensioen
  3. Conclusies
-

1. Context, onderzoeksdoelstellingen en methodologie

1.1. Wettelijke context: nieuwe regels uitbetaling aanvullend pensioen sinds 2016

Sinds 1 januari 2016 is de pensioeninstelling wettelijk verplicht om het aanvullend pensioen uit te betalen bij de opname van het wettelijk pensioen. Daar waar voorheen de uitbetaling gekoppeld was aan het bereiken van de in het pensioenreglement of –overeenkomst vastgestelde ‘einddatum’, moet de pensioeninstelling zich nu permanent vergewissen van de wettelijke pensioneringen onder de aangeslotenen om tot de verplichte uitbetaling van het aanvullend pensioen te kunnen overgaan.

Sedert 2017 brengt Sigedis de pensioeninstellingen op de hoogte van het feit dat een aangeslotene het wettelijk pensioen heeft opgenomen. De pensioeninstelling moet vervolgens zelf contact opnemen met de aangeslotene om de uitbetaling te regelen. Wanneer de aangeslotene alle noodzakelijke gegevens heeft bezorgd, moet de uitbetaling binnen de dertig dagen plaatsvinden.

De inwerkingtreding van deze nieuwe regels betekende een ingrijpende wijziging voor de wijze waarop een pensioeninstelling een uitbetaling dient af te handelen. Binnen dit gewijzigde uitbetalingsproces vallen vier etappes te onderscheiden.

	Wat?	Wie?	Wanneer?
Fase 1: melding wettelijk pensioen (art. 27, §1, 5° lid WAP; art. 49, §1, 4° lid WAPZ; art. 40, §1, 4° lid WAPBL)	Sigedis informeert de pensioeninstelling over de pensionering van de aangeslotenen via een wekelijkse gegevensstroom.	Sigedis	Modaliteiten van deze gegevensstroom vast te stellen bij KB. ¹
Fase 2: informatieverstrekking aanvullend pensioen (art. 26, §3 WAP; art. 48, §3 WAPZ, art. 39, §2 WAPBL)	De pensioeninstelling informeert de aangeslotene over: <ul style="list-style-type: none"> – de verschuldigde uitkeringen, – de mogelijke uitbetalingswijzen en – de noodzakelijke gegevens voor de uitbetaling. 	Pensioeninstelling (kan worden overgenomen door de inrichter)	De wet schrijft voor dat de informatieverstrekking moet gebeuren “ <i>bij de pensionering</i> ”, zonder te voorzien in strikt omschreven deadlines.
Fase 3: Reactie van de aangeslotene	De aangeslotene bezorgt de pensioeninstelling de noodzakelijke gegevens voor de uitbetaling.	Aangeslotene	De wet voorziet niet in deadlines.
Fase 4: Uitbetaling (art. 27, §1, 1° lid WAP; art. 49, §1, 1° lid WAPZ; art. 40, §1, 1° lid WAPBL)	De pensioeninstelling betaalt het aanvullend pensioen uit.	Pensioeninstelling	Uitbetaling moet gebeuren “ <i>ten laatste binnen de dertig dagen die volgen op de communicatie van de voor de uitbetaling noodzakelijke gegevens aan de pensioeninstelling door de aangeslotene</i> ”.

¹ De wet voorziet dat de eventuele modaliteiten waaronder Sigedis de bedoelde informatie moet verstrekken (met inbegrip van de timing) kunnen uitgewerkt worden door de Koning, hetgeen tot op vandaag niet gebeurd is. De informatie betreffende de wettelijke pensioneringen is afkomstig van de Federale Pensioendienst, die geldt als authentieke bron. Sigedis fungeert, via DB2P, als doorgeefluik van deze informatie.

1.2. Onderzoeksdoelstelling: het procedurele verloop van de uitbetalingsprocedure

1.2.1. Algemeen

Het bestaan van vier etappes betekent dat een vertraging binnen één fase een impact kan hebben op de totale afhandeltermijn. Binnen dit onderzoek ligt de focus op de fases waarin de pensioeninstelling verantwoordelijkheid draagt voor de goede voortgang, met name de informatieverstrekking en de uitbetaling. Niettemin wordt ook kort aandacht besteed aan de impact van de overige fases.

Het onderzoek focust dus uitsluitend op betalingen die moeten gebeuren naar aanleiding van de (vervroegde) wettelijke pensionering. Mits voldaan is aan een aantal voorwaarden, kan het aanvullend pensioen ook uitbetaald worden aan een aangeslotene die het wettelijk pensioen nog niet heeft opgenomen. De naleving van de wettelijke voorwaarden bij deze categorie van uitbetalingen valt in principe buiten de scope van dit onderzoek.

Binnen het onderzochte type van uitbetalingen ligt de focus op de zgn. “*procedurele*” aspecten van het uitbetalingsproces (tijdige informatieverstrekking en tijdige uitbetaling). Het onderzoek doet geen uitspraak over de kwaliteit van de informatie zelf zoals die verstrekt wordt door de pensioeninstellingen.

Ten slotte maakt ook de juistheid van de uitbetaalde pensioenbedragen niet het voorwerp uit van de controleactie.

1.2.2. Bijzondere aandacht voor uitbetalingen binnen sectorale pensioenstelsels

Het onderzoek legt een specifieke focus op de uitbetaling van het aanvullend pensioen binnen sectorale pensioenstelsels. Dit heeft te maken met het verschil dat op het terrein bestaat op het vlak van informatiedoorstroming binnen sectorale pensioenstelsels in vergelijking met overige categorieën van aanvullende pensioenen (ondernemingsstelsels voor werknemers, alsook aanvullende pensioenen voor zelfstandigen en zelfstandige bedrijfsleiders).

Sinds 2004 behoren de pensioeninstellingen tot het netwerk van de sociale zekerheid². Dat betekent concreet dat de pensioeninstellingen in beginsel verplicht zijn om “persoonsgegevens” die noodzakelijk zijn voor het beheer van aanvullende pensioenen *uitsluitend* bij de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (KSZ) op te vragen, voor zover deze gegevens daar beschikbaar zijn. Zij mogen die persoonsgegevens niet langer opvragen bij andere partijen.

---

² KB van 15 oktober 2004 tot uitbreiding van het netwerk van de sociale zekerheid tot de pensioen- en solidariteitsinstellingen belast met het uitvoeren van de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid, de programmawet (I) van 24 december 2002 of de programmawet (I) van 27 december 2006, met toepassing van artikel 18 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid.

De regelgeving voorziet echter dat pensioeninstellingen vrijgesteld kunnen worden van de inschakeling in het netwerk van de KSZ voor wat betreft de pensioentoezeggingen ingericht door een werkgever of gesloten in het voordeel van een zelfstandige (bedrijfsleider). Zowel de verzekeraars als de pensioenfondsen hebben op algemene wijze gebruik gemaakt van deze vrijstelling, waardoor de benodigde persoonsgegevens rechtstreeks kunnen worden opgevraagd bij de werkgever of de aangeslotene. De vrijstelling werd logischerwijze niet voorzien voor pensioentoezeggingen ingericht op het niveau van de sector. Het rechtstreeks ophalen van de gegevens in het netwerk is immers veel efficiënter dan een informatiegaring bij iedere afzonderlijke werkgever binnen de sector. Dit betekent dat de pensioeninstelling die instaat voor het beheer van een sectorale pensioentoezegging afhankelijk is van het ritme waarop de benodigde informatie via het netwerk van de sociale zekerheid ter beschikking wordt gesteld.

De noodzakelijke gegevens betreffende de tewerkstelling bereiken de pensioeninstellingen op een trimestrieel ritme (wat overeenstemt met de periodiciteit van de RSZ-aangiftes). De pensioeninstellingen hebben deze informatie (inzonderheid het loon) nodig om de pensioenrechten te berekenen. Bij de wettelijke pensionering van een aangeslotene zal de pensioeninstelling het uit te keren pensioenbedrag dan ook niet onmiddellijk kunnen vaststellen, maar zal zij in principe moeten wachten tot de informatie beschikbaar is

De vraag rijst dan ook of deze omstandigheden een impact hebben op de wijze waarop de uitbetaling van een sectoraal pensioen verloopt, rekening houdend met de relevante wettelijke voorschriften.

1.3. Methodologie: steekproef 'pensioneringen 2019'

Aan de basis van het onderzoek ligt een statistiek van Sigedis die een overzicht biedt van alle pensioneringen (werknemers en zelfstandigen) die zich in de loop van 2019 hebben voorgedaan. Uit de statistiek van Sigedis werd een steekproef getrokken van 'pensioendossiers'. Elk pensioendossier betreft één gepensioneerde aangeslotene waarvoor de verantwoordelijke pensioeninstelling tot uitbetaling moest overgaan. Gelet op de specificiteit van de informatiestromen binnen sectorale toezeggingen (zie punt 1.2.2.), werd ook voorzien in een afzonderlijke steekproeftrekking van pensioendossiers binnen sectorale pensioentoezeggingen.

Aldus heeft het onderzoek betrekking op in totaal 1 076 pensioendossiers. Deze dossiers vallen op te splitsen (*figure 1*) in enerzijds niet-sectorale pensioendossiers (verdeeld over 36 pensioeninstellingen) en anderzijds sectorale pensioendossiers (verdeeld over 18 sectoren).

Verhouding niet-sectorale / sectorale pensioendossiers in scope onderzoek

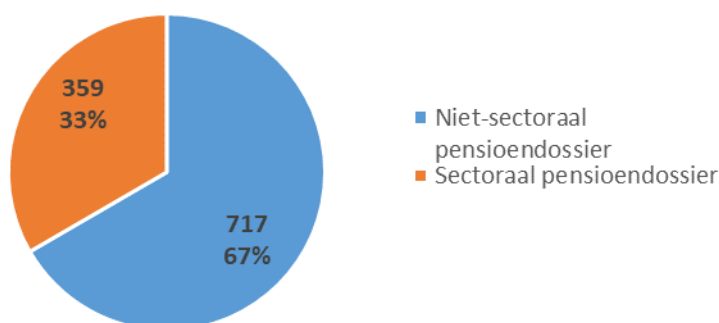

Figure 1

De beoordeling van de onderzoeksresultaten gebeurt voor de niet-sectorale pensioendossiers op het niveau van de pensioeninstelling en bij de sectorale pensioendossiers op het niveau van de sector. Dit onderscheid is voornamelijk relevant voor de pensioeninstellingen die zowel sectorale als niet-sectorale pensioentoezeggingen beheren. Hier is het, bijvoorbeeld, mogelijk dat een instelling slecht scoort bij het behandelen van pensioendossiers verbonden aan een specifieke sectorale toezegging, terwijl dit niet het geval is voor haar niet-sectorale pensioendossiers.

De niet-sectorale pensioendossiers kunnen zowel werknemers als zelfstandigen en zelfstandige bedrijfsleiders betreffen.

2. Overzicht van de onderzoeksbevindingen

Voorafgaandelijk aan de bespreking van de verschillende etappes binnen de uitbetalingsprocedure, wordt eerst de totale afhandeltermijn belicht. De totale afhandeltermijn stemt overeen met de tijdsduur tussen de datum van opname van het wettelijk pensioen en het moment van de uitbetaling van het aanvullend pensioen³. Het is meteen duidelijk dat het, gemiddeld genomen, langer duurt om een sectoraal

³ In een beperkt aantal dossiers werd vastgesteld dat er (nog) geen uitbetaling heeft plaatsgevonden. De problematiek van de niet-uitbetaalde dossiers wordt besproken in de sectie betreffende de uitbetaling.

pensioendossier uit te betalen dan wanneer er sprake is van een uitbetaling van een niet-sectoraal aanvullend pensioen (*figure 2*).

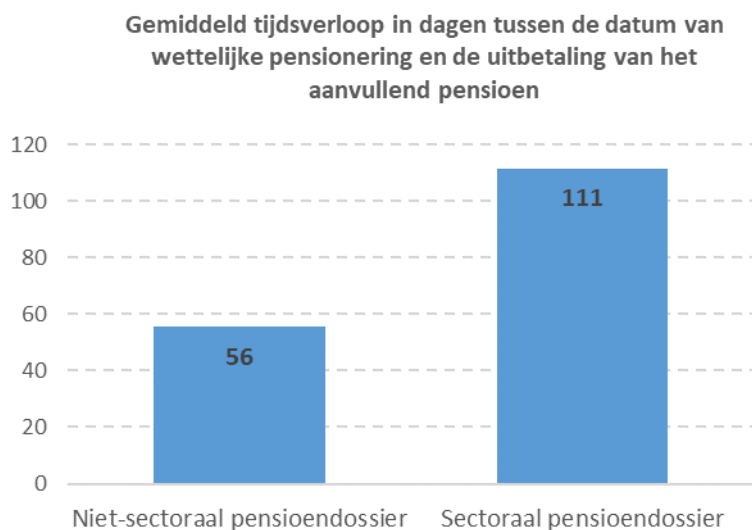

Figure 2

Eén van de doelstellingen binnen het onderzoek is uit te klaren of de lange afhandeltermijnen toe te rekenen zijn aan de pensioeninstelling en in welke fase het dan wel fout loopt.

2.1. De melding van de opname van het wettelijk pensioen door Sigedis

De uitbetalingsprocedure wordt op gang getrapd door de pensioenbeslissing van de Federale Pensioendienst die de ingangsdatum van het wettelijke pensioen vastlegt. Van zodra de ingangsdatum bekend en geregistreerd is bij de Federale Pensioendienst, wordt deze informatie door Sigedis doorgestuurd naar de betrokken pensioeninstelling met de melding dat er zich voor een aangeslotene een wettelijke pensionering aandient. Doorgaans bevindt de ingangsdatum van het wettelijk pensioen zich in de toekomst (dus na de datum van de beslissing en na de datum van de mededeling door Sigedis), maar het gebeurt ook dat de beslissing tot toekenning van het wettelijk pensioen genomen wordt met een ingangsdatum in het verleden. In dat geval gebeurt vanzelfsprekend ook de mededeling door Sigedis aan de pensioeninstelling ná de ingangsdatum van het wettelijk pensioen.

In ruim 80% van de gevallen binnen de steekproef heeft de melding van Sigedis de pensioeninstelling bereikt vóór de daadwerkelijke ingang van het wettelijk pensioen (*figure 3*). Niettemin zijn meldingen die de pensioeninstelling pas bereiken na de wettelijke pensionering, geen uitzondering te noemen. Het fenomeen van de meldingen ná de wettelijke pensioendatum is min of meer gelijkmatig gespreid over alle pensioendossiers binnen de steekproef, met als gevolg dat iedere pensioeninstelling hier wel eens mee te maken heeft.

**Melding opname wettelijk pensioen
SIGeDIS: voorafgaandelijk aan datum
wettelijke pensionering?**

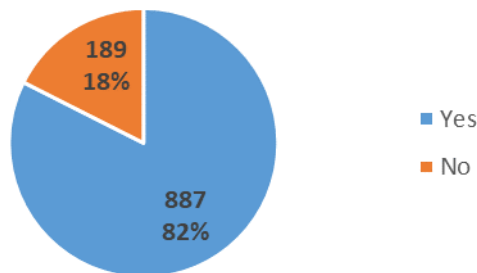

Figure 3

Voorafgaandelijke meldingen betreffende de pensionering bereiken de pensioeninstelling, gemiddeld genomen, ongeveer *vijf maand* voor de ingang van het wettelijk pensioen. Meldingen die pas *nà de wettelijke pensionering* worden verstuurd, bereiken de pensioeninstelling gemiddeld, over alle onderzochte pensioendossiers heen, een kleine *2 maanden* na de effectieve ingang van het wettelijk pensioen.

In de meerderheid van de gevallen beschikt de pensioeninstelling over voldoende tijd om het uitbetalingsproces voor te bereiden. Niettemin kan een melding die de pensioeninstelling pas bereikt nadat het wettelijk pensioen al is ingegaan, de afhandeltermijn gevoelig doen oplopen (*figure 4*). In ieder geval behoudt de pensioeninstelling ook in deze gevallen de verantwoordelijkheid om het uitbetalingsproces op een adequate manier verder te zetten.

**Gemiddeld tijdsverloop in dagen tussen wettelijke
pensionering en uitbetaling aanvullend pensioen ifv
timing communicatie SIGeDIS**

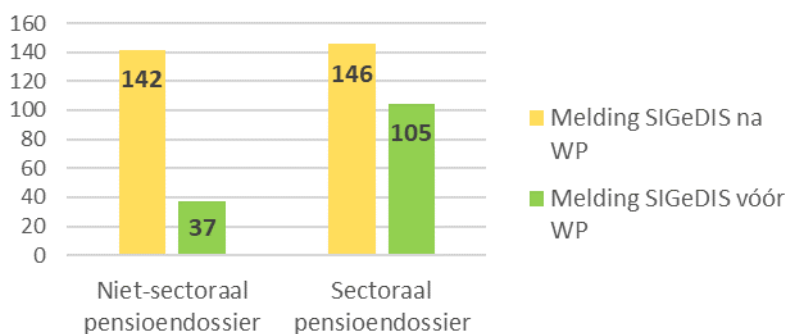

Figure 4

Vooral bij de niet-sectorale pensioendossiers is de impact van een laattijdige melding vanwege Sigedis op de totale afhandeltermijn fors te noemen. Bij de sectorale pensioendossiers is de impact ook aanwezig, maar blijft de gemiddelde duurtijd toch vrij hoog, wat doet vermoeden dat vertragingen binnen andere fases in het uitbetalingsproces hier een belangrijke rol spelen.

2.2. Informatie over de uitbetaling van het aanvullend pensioen door de pensioeninstelling

De volgende fase betreft het bezorgen aan de aangeslotene van de wettelijk voorgeschreven informatie betreffende het uit te betalen aanvullend pensioen. De wet schrijft voor dat deze informatieverstrekking moet gebeuren 'bij de [wettelijke] pensionering'. Om het effect van de timing van de meldingen van Sigedis te milderen (zie punt 2.1.), wordt in deze sectie enkel rekening gehouden met de pensioendossiers waarvoor de melding van Sigedis het wettelijk pensioen 30 dagen is voorafgegaan. Op deze manier worden enkel de dossiers beoordeeld waarbij de pensioeninstelling beschikte over een redelijk geachte voorbereidingstermijn. Toepassing van dit criterium betekent dat de steekproef terugvalt op 765 van de 1 076 onderzochte pensioendossiers.

Hoewel dit geen wettelijke verplichting is, blijkt dat het merendeel van de instellingen ernaar streeft om de aangeslotene reeds vóór de wettelijke pensionering te informeren over de uitbetaling van het aanvullend pensioen (3/4^e van de betrokken dossiers – *figure 5*).

Informatieverstrekking over de uitbetaling van het aanvullend pensioen aan de aangeslotene: vóór of na opname wettelijk pensioen – Sectorale en niet-sectorale pensioendossiers

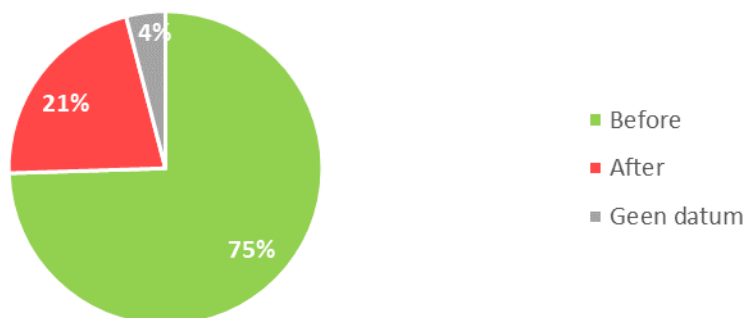

Figure 5

Het valt op dat het bij sectorale pensioendossiers minder vaak lukt om de aangeslotenen vóór het wettelijk pensioen te contacteren (*figure 6*).

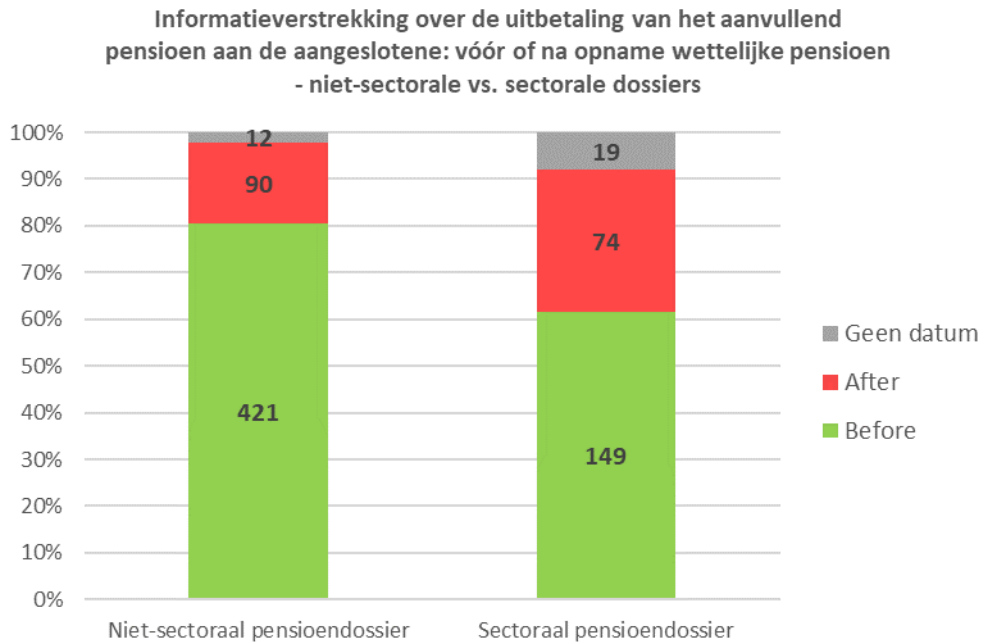

Figure 6

Een voorafgaandelijke informatieverstrekking kort de gemiddelde totale afhandeltermijn gevoelig in (*figure 7*).

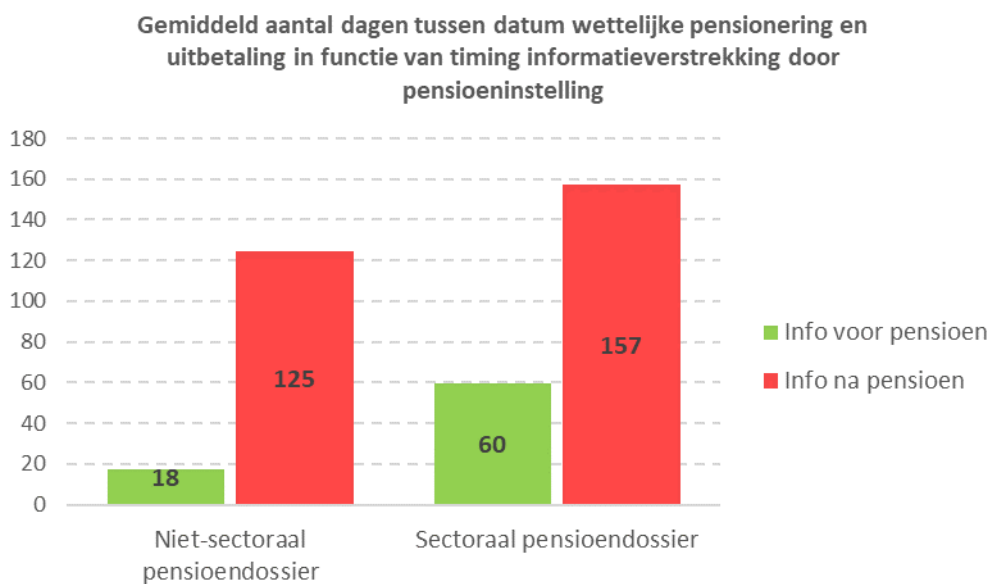

Figure 7

Vanuit juridisch oogpunt is het niet problematisch dat de pensioeninstelling pas contact opneemt met de aangeslotene na de ingang van het wettelijk pensioen. Wel moet de pensioeninstelling er over waken dat zij de informatieverstrekking niet te lang uitstelt. De pensioeninstelling moet de aangeslotene *binnen een redelijke termijn* aanschrijven. Bij gebreke aan precieze wettelijke voorschriften werd, ter beoordeling van de acties van de pensioeninstellingen, binnen het strikte kader van dit onderzoek een, naar het oordeel van de FSMA, redelijk geachte termijn vastgelegd, namelijk 30 dagen vanaf de ingang van het wettelijk pensioen.

Rekening houdend met deze termijn van één maand, blijkt dat in een minderheid doch substantieel aandeel van de onderzochte dossiers de aangeslotene lang heeft moeten wachten op een teken van leven van de pensioeninstelling (*figure 8*). Vooral bij de sectoren valt op dat in meer dan één vijfde van de dossiers de wachttijd meer dan één maand bedroeg.

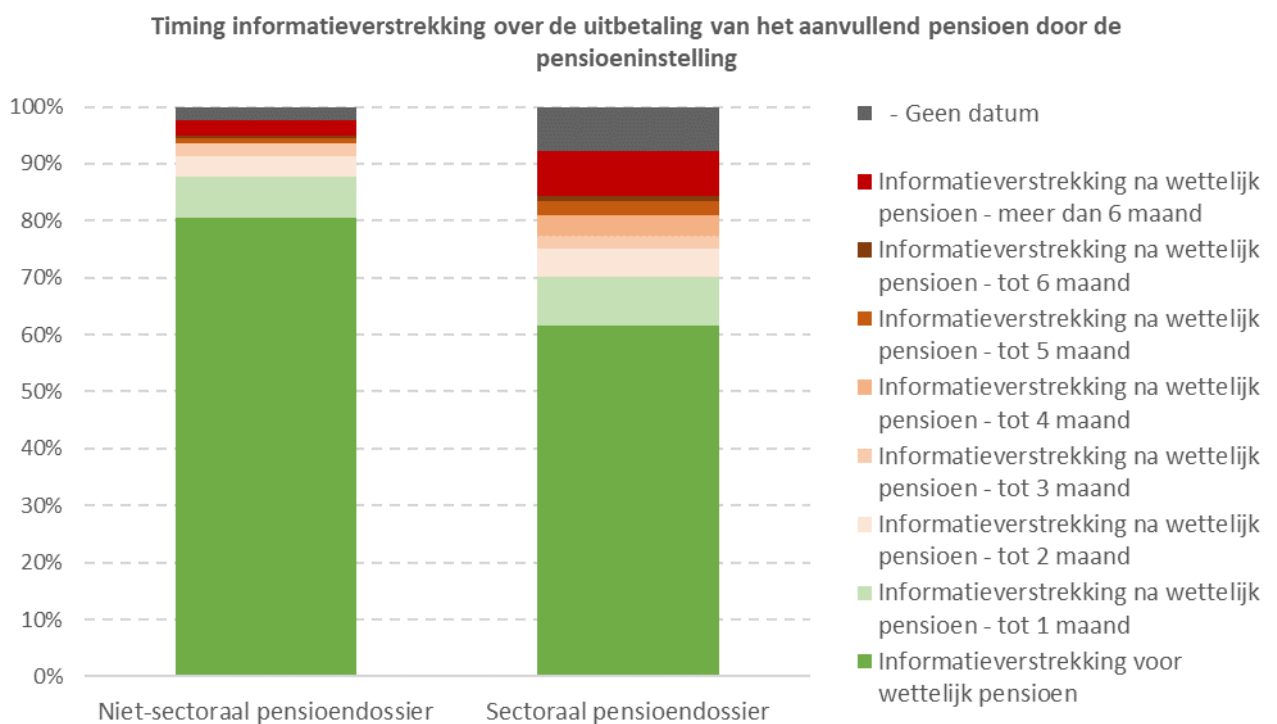

Figure 8

2.3. De reactie van de aangeslotene

Eénmaal de pensioeninstelling alle informatie over de uitbetaling van het aanvullend pensioen heeft verstuurd, komt de bal in het kamp van de aangeslotene te liggen. Van deze laatste wordt verwacht dat hij alle gegevens die nodig zijn voor de uitbetaling aan de

pensioeninstelling bezorgt. Uitstelgedrag vanwege de aangeslotene kan uiteraard een impact hebben op de totale afhandeltermijn.

Toch passen hierbij enkele belangrijke kanttekeningen. De reactie van de aangeslotene is voornamelijk, hoewel niet uitsluitend, een vertragende factor indien de pensioeninstelling de informatie over de uitbetaling pas bezorgt na de ingang van het wettelijk pensioen. Heel wat instellingen contacteren de aangeslotene reeds voorafgaandelijk aan deze datum (zie punt 2.2.). Dit stelt de aangeslotene in staat om de informatie nodig voor de uitbetaling al vóór de pensioendatum te bezorgen. De pensioeninstelling beschikt dan ook over alle informatie om zo snel mogelijk tot uitbetaling over te gaan. Indien de informatie over de uitbetaling de aangeslotene pas bereikt na de opname van het wettelijk pensioen, heeft de reactietijd van de aangeslotene een grotere impact op de afhandeltermijn.

Ook op een andere manier kan de pensioeninstelling onrechtstreeks aan de basis liggen van het oplopen van de afhandeltermijn. Dit is met name het geval wanneer de pensioeninstelling de uitbetaling laat afhangen van overdreven formaliteiten. Deze problematiek werd niet verder onderzocht.

2.4. De uitbetaling van het aanvullend pensioen

De pensioeninstelling moet het aanvullend pensioen uitbetalen binnen de dertig dagen nadat de aangeslotene alle nodige informatie heeft overhandigd. Hoewel deze strikte regel duidelijk lijkt, rijst in de praktijk toch een toepassingsprobleem. Dit is het geval wanneer de aangeslotene de noodzakelijke informatie reeds heeft bezorgd voorafgaandelijk aan de ingang van het wettelijk pensioen. Aangezien het aanvullend pensioen maar mag uitbetaald vanaf de wettelijke pensionering, werd in dat geval een termijn van 30 dagen vanaf de ingangsdatum van het overeenstemmende wettelijke pensioen in acht genomen.

Een eerste aandachtspunt betreft de mate waarin de uitbetalingstermijn van 30 dagen wordt nageleefd voor wat betreft de in de steekproef opgenomen pensioendossiers⁴.

Wanneer het gaat om de uitbetaling binnen een niet-sectoraal pensioendossier blijkt de pensioeninstelling in ruimschoots 90% van de dossiers in staat te zijn om binnen de dertig dagen uit te betalen (*figure 9*). Bij de sectorale pensioendossiers neemt het aandeel dossiers met tijdige uitbetaling dan weer gevoelig af (ruim 60%), wat wijst op het bestaan van structurele problemen verbonden aan het beheer van sectorale pensioentoezeggingen door de pensioeninstellingen die voornamelijk afhangen van de beschikbaarheid van de gegevens bij de RSZ. De problematiek stelt zich soms zodanig scherp dat in een aantal sectoren geen enkele of slechts een gering aantal betalingen tijdig gebeurt. Strikt juridisch gezien is er voor elk van deze pensioendossiers sprake van een inbreuk op het wettelijke kader

---

⁴ Aangezien de naleving van de betalingstermijn wordt afgemeten ten opzichte van het moment waarop de aangeslotene alle noodzakelijke informatie heeft bezorgd, speelt het aspect van de timing van de melding van de wettelijke pensionering door Sigedis geen rol. Alle dossiers worden daarom mee in de analyse opgenomen.

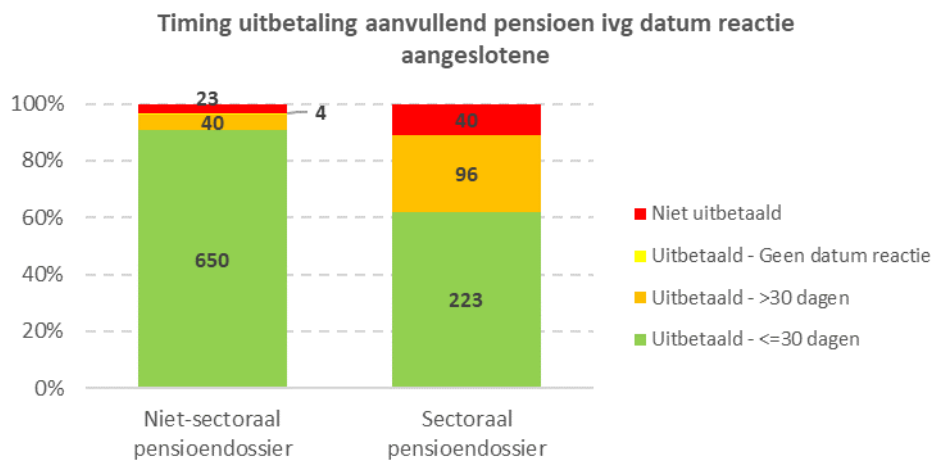

Figure 9

Indien de kwestie van de uitbetalingstermijn wordt weergegeven onder de vorm van gemiddeldes (*figure 10*) ziet men de bevestiging dat de pensioeninstellingen vrij goed presteren als het gaat om de uitbetaling binnen niet-sectorale pensioendossiers. Hier is sprake van een gemiddelde looptijd van slechts 10 dagen. Voor de sectorale pensioendossiers overschrijdt de gemiddelde looptijd (34) op zich reeds de maximaal door de wet toegelaten termijn.

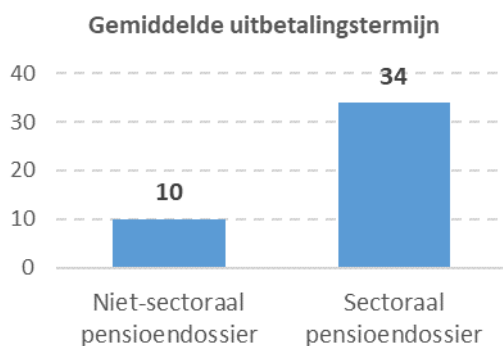

Figure 10

Het nog enigszins aanvaardbare gemiddelde van 34 dagen binnen de sectorale pensioendossiers maskeert het feit dat binnen een aantal specifieke sectoren bijzondere hoge gemiddeldes voorhanden zijn, die aangeven dat de gemiddelde uitbetaling 60 tot zelfs 150 dagen op zich kan laten wachten.

Op te merken valt ten slotte dat het onderzoek ook stuit op een aantal dossiers waarvoor het niet tot een uitbetaling is gekomen⁵. Dit volume belooft 6% voor de gehele steekproef en

⁵ De pensioneringen hebben allemaal betrekking op het kalenderjaar 2019. De rapportering werd opgevraagd in juli 2020. Een niet-uitbetaald dossier valt hier dus te begrijpen als een dossier waarbinnen het minstens zeven maand na de wettelijke pensionering niet tot uitbetaling is gekomen.

manifesteert zich vooral bij de sectorale pensioendossiers. De problematiek van de niet-uitbetaalde rechten valt niet binnen de scope van dit onderzoek.

3. Conclusies

Het onderzoek legt grote verschillen bloot tussen de afhandeling van een uitbetaling naargelang dit moet gebeuren voor een sectorale toezegging, dan wel plaatsvindt buiten de context van een sectoraal beheerde pensioentoezegging.

Niet-sectoraal beheerde pensioendossiers

Wat betreft de uitbetalingen binnen niet-sectorale pensioendossiers blijken de meeste pensioeninstellingen, globaal bekeken, in staat te zijn om de uitbetalingsprocedure binnen een redelijke termijn en zelfs snel af te handelen. Dit manifesteert zich bij een meerderheid van instellingen die voorafgaandelijk aan de ingang van het wettelijk pensioen reeds contact opnemen met de aangeslotene met het oog op het verzamelen van de noodzakelijke uitbetalingsdocumentatie. Eénmaal de aangeslotene deze informatie heeft bezorgd, volgt de uitbetaling redelijk snel.

Voor een beperkt aantal instellingen wordt een aantal problemen vastgesteld die wijzen op vertragingen met betrekking tot, ofwel de informatieverstrekking, ofwel de uitbetaling. Deze problemen lijken eerder **punctueel** van aard te zijn.

Sectorale pensioendossiers

Voor de sectorale toezeggingen is de situatie volstrekt verschillend. Hier lijkt er sprake te zijn van **structurele problemen** die maken dat de totale afhandeltermijn gemiddeld genomen zeer hoog oploopt.

De aanwezigheid van een fors hogere gemiddelde afhandeltermijn voor sectorale pensioendossiers lijkt zijn oorsprong te vinden in de afhankelijkheid van de informatieverstrekking via de Kruispuntbank voor Sociale Zekerheid (KSZ) (zie punt 1.2.2.).

Het feit dat bij de wettelijke pensionering van een aangeslotene de pensioeninstelling het uit te keren pensioenbedrag niet onmiddellijk kan vaststellen, maar moet wachten tot de per trimester ter beschikking gestelde informatie beschikbaar is, maakt het moeilijk voor sectorale pensioenbeheerders om te voldoen aan de relevante wettelijke verplichtingen:

- bij de wettelijke pensionering de aangeslotene te informeren over het uit te betalen aanvullend pensioen;
- het aanvullend pensioen uit te betalen binnen de 30 dagen nadat de aangeslotene alle noodzakelijke gegevens heeft bezorgd.

Het onderzoek wijst uit dat heel wat sectorale pensioenbeheerders wensen om over de laatste gegevens betreffende de tewerkstelling binnen de sector te kunnen beschikken, vooraleer het uitbetalingsproces op te starten, ten einde het aanvullend pensioen definitief

te kunnen vaststellen. Haast onvermijdelijk betekent dit dat de wettelijke voorschriften met betrekking tot de uitbetaling niet kunnen worden gerespecteerd. In deze situatie zal de pensioeninstelling er immers voor kiezen om ofwel de informatieverstrekking over de uitbetaling van het aanvullend pensioen uit te stellen, ofwel te wachten met de uitbetaling zelf.

Ten slotte wijst het onderzoek uit dat binnen bepaalde sectoren praktijken in voege zijn om het probleem van de afhankelijkheid van de informatie binnen de KSZ enigszins te milderen.

- Een eerste praktijk bestaat erin om de uitbetaling van het aanvullend pensioen in twee fasen op te splitsen. Hierbij wordt het reeds definitief vastgestelde aandeel van het aanvullend pensioen gestort middels een voorschot, onmiddellijk nadat de aangeslotene alle noodzakelijke gegevens heeft bezorgd. Eénmaal de pensioeninstelling beschikt over de noodzakelijke informatie van de RSZ volgt dan de berekening van het eventueel resterend saldo dat middels een tweede betaling wordt uitgekeerd.

Het is uiteraard zo dat een dergelijke oplossing een dubbele berekening en betaalopdracht impliceert met stijgende kosten tot gevolg. De vraag is dan ook of een dergelijke oplossing veralgemeend kan worden, rekening houdend met de eerder lage pensioenbedragen die binnen een sectorale pensioentoezegging doorgaans worden opgebouwd. Ook vanuit juridisch oogpunt is deze praktijk niet helemaal sluitend. Een (weliswaar klein) aandeel van het aanvullend pensioen - voor zover er een openstaand saldo te betalen is - zal nog altijd pas uitbetaald worden na het verstrijken van de wettelijke betaaltermijn (30 dagen nadat de aangeslotene alle gegevens voor de uitbetaling heeft bezorgd).

- Een andere praktijk die wordt toegepast, betreft het gebruik van ficties in het pensioenreglement op basis waarvan het aanvullend pensioen met betrekking tot de laatst gepresteerde maanden van de loopbaan binnen de sector op een forfaitaire wijze wordt vastgesteld. De pensioeninstelling berekent dit deel van het aanvullend pensioen dus niet op basis van reële loopbaangegevens, maar hanteert forfaitair vastgestelde berekeningsgegevens. Met deze techniek verdwijnt de noodzaak tot het kunnen beschikken over de laatst gekende loopbaangegevens, hetgeen een snellere berekening van het uit te betalen aanvullend pensioen toelaat.

Een dergelijke werkwijze vergt een opname in het pensioenreglement en kan dus maar gevolgd worden mits het akkoord van de sociale partners betrokken bij de sectorale pensioentoezegging.